

vexilologie

125

ISSN 1211-2615

ZPRAVODAJ VEXILOLOGICKÉHO KLUBU V PRAZE

Petr Exner

KRAJSKÉ SYMBOLY V ČESKÉ REPUBLICE (II)

PARDOBICKÝ KRAJ

Jedním z prvních kroků krajské samosprávy Pardubického kraje bylo vytvoření symbolů kraje. V lednu 2001 byla jmenována čtyřčlenná odborná komise, jejímž koordinátorem se stal Petr Vorel, historik Východočeského muzea v Pardubicích. Dalšími členy komise byli jmenování Oldřich Pakosta (OA Svitavy), Jan F. Křivohlávek (OA Ústí nad Orlicí) a Stanislav Valášek (malíř z Heřmanova Městce). Na základě usnesení Výboru pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu a po konzultaci s Karlem Müllerem z podvýboru pro heraldiku a vexilologii bylo stanoveno, že v prvním, červeném poli čtvrceného štítu bude český lev, ve druhém, modrém poli moravská orlice a ve čtvrtém poli úplný znak města Pardubic. Každý člen této odborné heraldické komise mohl předložit tři návrhy na třetí pole symbolizující kraj jako celek, takže na jednání komise dne 29. ledna 2001 bylo k dispozici celkem dvanáct návrhů (dva návrhy podal v rámci tří návrhů koordinátora František Šebek, ředitel Východočeského muzea v Pardubicích). Autoři své návrhy zdůvodnili (viz níže) a v rámci diskuse byl proveden užší výběr pěti návrhů, o nichž se poté hlasovalo tak, že autor nemohl hlasovat pro své návrhy. Tři ze čtyř vítězných návrhů (A,B,C) byly na základě diskuse upraveny a všechny čtyři pak komise jako výsledek společné práce předložila jako anonymní k posouzení radě zastupitelstva kraje. Kresby návrhů jednotně zpracoval Stanislav Valášek a Jiří Vašica.

Návrh A (autor Fr. Šebek): „*Na modro-zlatém třemi hroty v hlavě děleném poli tři stříbrná úzká břevna.*“. Tři modré hroty vyjadřují vrcholky tří pohoří ohraničující Pardubický kraj – Orlických hor, Českomoravské vrchoviny a Železných hor. Tři vodorovné pruhy představují tři nejdůležitější řeky kraje – Labe, Chrudimku a Loučnou. Zlatá hlava pole symbolizuje úrodný pruh podél Labe a jeho přítoků. Před úpravou bylo pole dělené černo-zlatě.

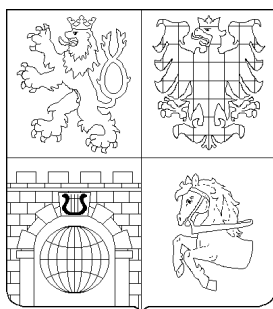
Návrh B (autor St. Valášek): „*Na modrém štítě polovina stříbrného kola s pěti zuby, na kterém sedí sova přirozené barvy se zlatou zbrojí (zobákem, pařáty, očima).*“. Modrá barva symbolizuje příjemnou a klidnou pohodu regionu s dostatkem vodních toků a nádrží, stříbrné ozubené kolo dokládá vyspělost techniky regionu a sova – znak moudrosti – je

dokladem historického i současného vyspělého školství kraje. Původně byla barva ozubeného kola černá.

Návrh C (autor J. F. Křivohlávek): „*Na modrém štítu stříbrné břevno, přes něj černá zubří hlava se zlatou houžví v nozdrách.*“. Modrá barva pole připomíná řeky protékající krajem, bílé břevno a zubří hlava rod pánů z Pernštejna, jehož panství se rozkládalo na velké části kraje. V původním návrhu byla zubří hlava umístěna ve středu bílého pruhu.

Návrh D (autor P. Vorel): „*V modrém poli stříbrná kvádrová hradební zeď se čtyřmi stínkami a otevřenou branou, uprostřed níž je zlatý zemský glóbus.*“. Kvádrová hradební zeď se čtyřmi stínkami je symbolem kraje jako jednotného celku, byť se jedná o území různorodé (jednotlivé kvádry), vytvořené ze čtyř regionů (Polabí, Podorlicko, Vrchovina a Železné hory). Je symbolem dávných historických kořenů jednotlivých míst kraje; otevřená brána s figurou zlatého zemského glóbu symbolizuje vstřícnost kraje vůči vnějšímu světu. Figura glóbu je heraldický novotvar odpovídající moderním trendům české komunální heraldiky a dává jednoznačně najevo, že i při respektování historických

tradic je Pardubický kraj moderním regionem, který nehledá svou hodnotu v nostalgických vzpomínkách na minulá staletí, ale vidí perspektivu v budoucnosti. Modrá v poli štítu je symbolem množství řek, jezer a přehradních nádrží, které se v kraji nalézají; stříbrná v barvě hradební zdi symbolizuje pás hor, obepínající kraj širokým obloukem od severozápadu na severovýchod; zlatá v barvě glóbu symbolizuje hmotné bohatství, které kraji přinášejí jeho nejrozvinutější průmyslové části.

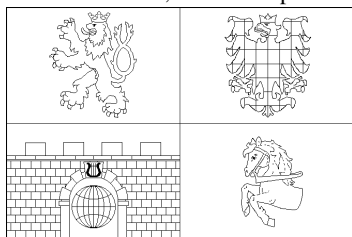

Rada kraje doporučila dne 29. března 2001 ke schválení návrh D s tím, že doporučila do tohoto návrhu zakomponovat ještě lyru jako symbol hudby, protože kraj má bohatou hudební historii zastoupenou takovými jmény

jako Smetana, Martinů nebo Tomášek.

Zastupitelstvo kraje schválilo tento upravený návrh svým usnesením č. Z/14/01 ze dne 26. dubna 2001. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii se s návrhem znaku předběžně seznámil na svém zasedání 18. dubna 2001 a projednal jej 30. května 2001. Oficiální popis symbolů zní:

Znak: Červeno-modře čtverceny štít, v prvním poli český lev, ve druhém poli moravská orlice, ve třetím poli stříbrná kvádrovaná hradební zeď, v prolomené bráně s černou lyrou v klenáku zlatý glóbus, ve čtvrtém poli polovina stříbrného koně ve skoku se zlatou zbrojí a uzděním.

Prapor: Červeno-modře čtverceny list, v prvním žerďovém poli český lev, v dolním žerďovém poli bílá kvádrovaná hradební zeď se čtyřmi zuby a pěti mezerami. V prolomené bráně s černou lyrou v klenáku žlutý glóbus, v horním vlajícím poli moravská orlice, v dolním vlajícím

polovina bílého koně ve skoku se žlutou zbrojí a uzděním. Poměr šířky k délce listu je 2:3.

Výbor pro vědu, vzdělání, mládež a tělovýchovu doporučil udělení znaku a praporu usnesením č.265/2001 ze dne 13.6.2001. Symboly Pardubickému kraji udělil předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky Václav Klaus svým rozhodnutím č. 87

ze dne 27.6.2001. Proces udělování byl zakončen slavnostním předáním dekretu do rukou hejtmana v místnosti státních aktů Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky dne 14.8.2001.

Na prvním provedení praporu kraje, které se používalo až do července 2002, byla zeď ve třetím poli jen ve střední části pole. Teprve poté je používáno správné provedení odpovídající popisu.

KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ

V únoru 2001 začal Královéhradecký kraj připravovat vytvoření Komise pro heraldiku a vexilologii Rady Královéhradeckého kraje, která byla radou kraje schválena dne 28. 3. 2001. Jejími členy se stali odborní pracovníci ze všech okresů kraje, zástupce Krajského úřadu Královéhradeckého kraje a Podvýboru pro heraldiku a vexilologii Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. První zasedání komise proběhlo 24.4.2001. Komise doporučila oslovit významné heraldiky kraje a vyzvat je k podání návrhů na symboly kraje. Návrh se týkal druhého a třetího pole znaku, protože v prvním a čtvrtém bylo vyžadováno vyobrazení českého lva.

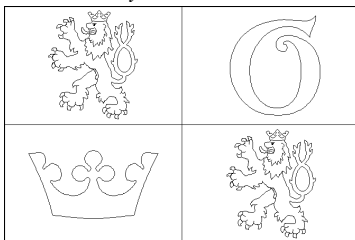
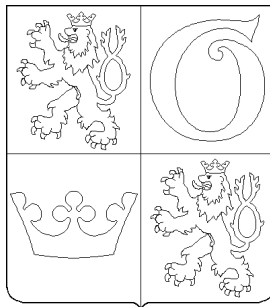
Na výzvu se sešlo šestnáct návrhů. Dne 17.5.2001 komise anonymně vyhodnotila návrhy a do druhého kola postoupilo devět návrhů, ale žádný nebyl vybrán jako vítězný. Všechny došlé návrhy měly ve druhém poli písmeno G ze znaku města Hradec Králové v různé grafické podobě a většinou zlaté na modrém podkladě. Ve třetím poli se nalézaly symboly hor a řek (3x) představující Krkonoše a Orlické hory, řeky Labe a Orlici, také kalich (2x) jako připomínku husitské tradice kraje a břevna ze znaku Jiřího z Poděbrad (1x), byť ani Poděbrady, ani Kunštát se na současném území kraje nenacházejí. Koruny jako symbol kraje zvolili dva účastníci na celkem pěti návrzích.

Po rozpravě členové komise jednohlasně doporučili zkombinovat dva návrhy se symbolem koruny, pocházející od jednoho autora. V odůvodnění se praví:

„Historický český znak symbolizuje příslušnost kraje do Čech. Písmeno G symbolizuje sídelní město kraje a je symbolem Hradce Králové již od středověkých dob. Zlatá korunka představuje pět historických měst, jež byla věnná města českých královen a nacházejí se na území kraje. Jsou to města Hradec Králové, Jaroměř, Dvůr Králové, Trutnov a Nový Bydžov. Koruna je zároveň symbolem celého kraje, který se Hradecký nazývá od nejstarších dob (Hradecká provincie, Hradecký landfrýd, Hradecký kraj) a zároveň je vyjádřením přívlastku „Králové“ ve jménu města a kraje.

Komise byla při výběru znaku vedena v duchu heraldických zásad snahou o co nejjednodušší a nejvýstižnější ztvárnění, které dokládá význam Hradce Králové a celého kraje v českých dějinách. Použití historické symboliky není jen vyjádřením vztahu k minulosti, ale vyjadřuje i historickou kontinuitu s dneškem.

Prapor kraje bude podle směrníc vytvořen převodem celého znaku bez štítu na list praporu do čtyř obdélníkových polí (heraldický prapor). Poměr šířky a délky listu je 2 : 3.“

Autorem vítězného návrhu je Petr Exner. Tvar písmene G pochází z roku 1463, ze svorníku klenby v chrámu sv. Ducha v Hradci Králové a vzhled koruny je motivován vyobrazením korun českých královen na ilustracích ve Zbraslavské kronice. Tinkтуры pro tyto symboly vychází ze středověkých vyobrazení znaku s písmenem G.

Komise předložila tento návrh ke schválení v Radě Královéhradeckého kraje, která tak učinila dne 1.6.2001 a doporučila jej k projednání v zastupitelstvu kraje. Krajské zastupitelstvo schválilo návrh dne 12.6.2001. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii jej projednal 30.5.2001. Oficiální popis symbolů zní:

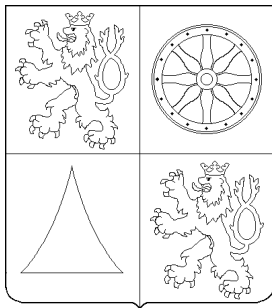
Znak: Červeno-modře čtvrcený štít, v 1. a 4. poli český lev, ve druhém poli zlaté uncíální písmeno G, ve třetím poli zlatá koruna.

Prapor: Červeno-modře čtvrcený list, v horním žerďovém a dolním vlajícím poli český lev, V dolním žerďovém poli žlutá koruna. V horním vlajícím poli žluté uncíální písmeno G. Poměr šířky k délce listu je 2:3.

Výbor pro vědu, vzdělání, mládež a tělovýchovu doporučil udělení znaku a praporu usnesením č. 272/2001 ze dne 19.9.2001. Symboly Královéhradeckému kraji udělil předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky Václav Klaus svým rozhodnutím č. 92 ze dne 8.10.2001. Proces udělování byl zakončen slavnostním předáním dekretu do rukou hejtmána v místnosti státních aktů Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky dne 21.1.2002.

LIBERECKÝ KRAJ

V lednu roku 2001 schválila rada Libereckého kraje zveřejnění výzvy, určené odborné i laické veřejnosti, na vypracování námětů, jež by sloužily jako symboly kraje. Prapor by měl být tvořen pruhy a znakem kraje. Z dvaceti námětů získaných zejména od heraldiků vybrala odborná komise jako symbol města redernovské kolo (stříbrné vozové kolo s osmi loukotěmi ze znaku Redernů, který je na složitém znaku Liberce od jeho povýšení na město Rudolfem II. dne 12. dubna 1577) ze znaku Liberce, a do dalšího výběru na symbol kraje postoupilo pět návrhů, mezi nimi např. tkalcovský člunek, stříbrné břevno s nahoře jehličnatým a dole vlnitým řezem, suknový háček či pohár. Další z nich se objevil v regionálním zpravodajství ČT1 dne 21.2.2001. V modrém poli určeném pro symbol kraje se objevil stříbrný vydutý hrot s vlnitou patou odkazující na Ještěd jako dominantu hornatého kraje a řeku Nisu spolu s vodními plochami kraje. Rada kraje vybrala 6.3.2001 do užšího výběru tři kresby zpracované Janem Tejkalem. Symbol vydutého hrotu doporučila rada kraje krajskému zastupitelstvu ke schválení na jeho jednání dne 20.3.2001. Symbol Ještědu také zvítězil v internetové anketě, kde získal téměř dvě třetiny hlasů.

Zastupitelé kraje však tento symbol zamítli, získal pouze 21 hlasů, symbol poháru a suknových háčků deset hlasů a stříbrné břevno pouhých šest, když ke schválení bylo potřeba 23 hlasů. Někteří zastupitelé vyslovili požadavky nekorespondující s heraldickými pravidly, a proto byla do procesu tvorby symbolů znovu zapojena veřejnost prostřednictvím studentů 4. ročníku Střední uměleckoprůmyslové školy a Vyšší odborné školy v Jablonci. Nakonec dostali zastupitelé na svém jednání dne 22. května 2001 dva téměř identické návrhy na znak. Oba měly jako symbol kraje vydutý hrot, tentokrát však s rovnou

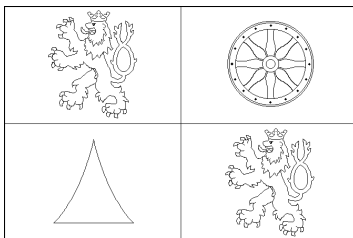
patou. Lišily se pouze tím, že v jedné variantě byl vydutý hrot volný a ve druhé se dotýkal okrajů pole. Návrhy praporů byly také dva. První měl podobu heraldického praporu a druhý byl tvořen třemi vodorovnými pruhy, bílým, modrým a červeným, v poměru 2:1:2 s bíle lemovaným znakem ve středu listu. Zastupitelstvo hlasovalo o každém symbolu zvlášť a přijalo znak s volným hrotem a prapor s pruhy. Zároveň pověřilo hejtmana kraje, aby symboly zaslal ke schválení parlamentem.

Podvýbor pro heraldiku a vexilologii projednal návrhy dne 19. září 2001 a nedoporučil ke schválení prapor, protože neodpovídal kritériím, které byly pro podobu listu praporu stanoveny. Kraj však souhlasil se standardní variantou praporu, takže oficiální popis symbolů zní:

Znak: Červeno-modře čtvrcený štít, v 1. a 4. poli český lev, ve 2. poli stříbrné vozové kolo s osmi rameny, ve 3. poli stříbrný volný vydutý hrot.

Prapor: Červeno-modře čtvrcený list, v horním žerďovém a dolním vlajícím poli český lev, v dolním žerďovém poli volné bílé trojúhelníkové pole se dvěma vydutými stranami hrotem nahoru. V horním vlajícím poli bílé vozové kolo s osmi rameny. Poměr šířky k délce listu je 2:3.

Výbor pro vědu, vzdělání, mládež a tělovýchovu doporučil udělení znaku a praporu usnesením č. 272/2001 ze dne 19.9.2001.

Symboly Libereckému kraji udělil předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky Václav Klaus svým rozhodnutím č. 92 ze dne 8.10.2001. Proces udělování byl zakončen slavnostním předáním dekretu do rukou hejtmana v místnosti státních aktů Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky dne 19.11.2001.

Literatura:

Zpráva z jednání Rady Pardubického kraje dne 18.1.2001

Zápis z jednání heraldické komise Krajského úřadu v Pardubicích

Usnesení zastupitelstva Pardubického kraje č. Z/14/01

Materiály Krajského úřadu týkající se symbolů Pardubického kraje poskytnuté Irenou Lněničkovou s laskavým svolením Milana Nováka, vedoucího odboru Sekretariátu hejtmana

Zápisy z jednání Komise pro heraldiku a vexilologii Rady Královéhradeckého kraje

Články z regionálního tisku z období leden – květen 2001 získané laskavostí Jana Vereščáka, ředitele liberecké společnosti Libea

Tisková zpráva Libereckého kraje ze dne 3.5.2001 a 23. 5 2001

Varianty návrhu znaku pro Liberecký kraj poskytnuté autorem návrhů Janem Tejkalem

Obecně závazná vyhláška o znaku a praporu Libereckého kraje a jejich užívání otištěná ve Věstníku právních předpisů Libereckého kraje, ročník 2001, částka 1 z 2. ledna 2002

Symbols of further three Czech regions are presented in this 2nd part. As the Pardubický region is situated both in Bohemia and Moravia, Bohemian lion and Moravian eagle are shown in the first and second field of its arms (flag). The fourth field is charged with municipal arms of the regional centre – the town of Pardubice, i.e. half of the silver horse in a red camp. Therefore, only contents of the third field were to be chosen. The winning

design of Petr Vorel symbolizes both unity of the region (mural wall) and its geographical diversity (four ashlars atop the wall for different parts of the region's countryside). The city gate and the globe refer to the proclaimed openness of the region to the outer world. The Council of the region decided to add a lyre to the gate in order to remind famous Czech composers living in this region. Symbols of the Královéhradecký region were modeled by Petr Exner who completed Bohemian lion in the 1st and 4th quarter with golden letter G and coronet in blue fields of 2nd and 3rd quarter. The former refers to the medieval arms of the town of Hradec Králové known as Gretz while the latter to the fact that almost all dowry towns of Bohemian queens were situated in this region. The coronet symbolizes the whole region, the name of whose centre (Königgraz in German or Queensburg in English) reflects its historical importance for the Czech state. The similar composition of the arms and flag was chosen for the Liberecký region. The expert commission selected a blue escutcheon of the Liberec municipal arms showing a silver wheel – an emblem of the Redern family – to the second field while the third field remained open for public entries. The typical silhouette of the Ještěd Mountain recalls the dominant of the local countryside. The designer of these regional arms is Jan Tejkal, another member of the Vexilological Club.

ZPRÁVA Z 31. VÝROČNÍ ČLENSKÉ SCHŮZE VEXILOLOGICKÉHO KLUBU

Zatímco Vexilologický klub v letošním roce úspěšně završil třetí desetiletí své existence, výroční členská schůze si své jubileum „prožila“ již v roce 2001. Tento zdánlivý paradox je způsoben skutečností, že VČS jsou číslovány počínaje ustavující schůzí Vexilologického klubu, která se konala 29. 1. 1972 v tehdejšímu Kulturním středisku OKD Praha 3.

31. výroční členská schůze se sešla v sobotu 25. 5. 2002 a již podruhé, a jak se později ukázalo i naposledy, se konala v poněkud těsných klubových místnostech v Sabinově ul. 8. Výbor VK se sice snažil zajistit pro VČS konanou v tak významném roce života VK reprezentativnější prostory, ale bohužel z rozličných objektivních důvodů neúspěšně: chod budov České obce legionářské či Vojenského muzea je řízen striktními pravidly Armády ČR, která je pro podobné účely neumožňuje využívat o víkendech, a nájmem požadované v soukromém penzionu na Dobříši zase neodpovídalo možnostem VK. Nicméně v druhém zmiňovaném případě je třeba ocenit úsilí našeho člena V. Nenáhly, s nímž se snažil pomoci výboru VK při shánění místa důstojného pro konání letošní VČS.

Zúčastnilo se jí celkem 24 individuálních členů VK (včetně kompletního výboru) a zástupce jednoho z členů kolektivních, společnosti LIBEA s. r. o. Někteří z členů, jako již téměř tradičně, vážili cestu až ze zahraničí – ing. J. Tenora a R. Klimeš z Německa a P. Strašífták a J. Walterstein ze Slovenska. Svou neúčast omluvilo 14 členů.

V posledních letech se již stalo zvykem, že VČS není jen organizační povinností diktovanou právními předpisy a stanovami VK, ale že je i místem pro osobní kontakty, poznávání a výměnu zkušeností, názorů a poznatků členů VK, kteří během roku mají takovéto možnosti jen v omezené míře. I letos proto byly klubové prostory otevřeny již od 10 hodin, tři hodiny před oficiálním začátkem VČS.

Samotnou VČS zahájil předseda VK doc. RNDr. Ludvík Mucha, CSc. Od předsednického stolu, vyzdobeného státními vlajkami ČR a Slovenska, praporem Prahy a vlajkami Vexilologického klubu, Střediska vexilologických informací, FIAV a Vlajkového kabinetu, doc. L. Mucha přivítal všechny přítomné členy a znovu připomněl letošní významné výročí VK. Předseda rovněž ocenil vydání speciálního 123. čísla zpravodaje *Vexilologie*, které je plně věnováno uplynulým třiceti letům existence klubu; toto číslo zpravodaje bylo členům VK, přítomným na VČS, na místě distribuováno.

Výroční členská schůze poté zvolila návrhovou komisi ve složení mgr. J. Eichler a ing. V. Kohlíček a místopředseda VK ing. J. Martykán přednesl zprávu o činnosti VK od poslední VČS, tj. od 26. 5. 2001. Zmínil v ní především otázky organizačního a právního charakteru. Výbor VK se zabýval povinnostmi, které pro VK vyplývají ze zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, tj. především povinností výboru informovat členy VK o osobních údajích, které o nich výbor shromažďuje, a o účelu, k jakému je používá. Výbor konstatoval, že shromažďuje tyto údaje o členech VK: jméno, příjmení, adresu a datum narození; činí tak pro přesnou identifikaci členů VK, která je nutná jednak pro zasílání zpravodaje, jednak pro určení věku (plnoletost je podmínkou členství ve VK, důchodový věk pak opravňuje dotyčného člena ke slevě na členských příspěvcích). Kartotéku členů spravuje J. Hubka a adresy sleduje i ing. J. Martykán, který odpovídá za distribuci tiskovin.

Výbor VK se také zabýval otázkou daňové povinnosti VK a dospěl k závěru, že VK nemá povinnost platit daň z příjmů právnických osob ani podávat (nulové) daňové přiznání. Veškeré příjmy VK jsou od daně z příjmů osvobozeny, neboť souvisí s naplňováním poslání VK zakotveného ve Stanovách, a navíc jsou menší než výdaje spojené s předmětnou činností. Výbor VK rovněž posoudil výši minimálního limitu členského příspěvku na rok 2002 a rozhodl se jej neměnit, a to pro žádnou z kategorií členů VK. Zabývat se však ještě bude způsobem výběru členských příspěvků v dalších letech.

Ing. J. Martykán se dále zabýval konkrétními aktivitami VK. Především ve spolupráci s K. Černým začal výbor VK „sondovat“ podmínky pro konání III. ČNVK v roce 2004 v Plzni. Šest členů VK (dr. Zb. Svoboda, ing. A. Brožek, P. Palát, J. Louda, mgr. P. Fojtík a ing. P. Exner) se i nadále aktivně účastní práce podvýboru PS PČR pro heraldiku a vexilologii, a bezprostředně tak přispívají k uplatňování správných vexilologických pravidel při tvorbě obecních a krajských symbolů.

V uplynulém roce pokračovala i intenzivní publikační činnost VK. Především byl vydán ve spolupráci se Střediskem vexilologických informací Ing. Exnera Sborník příspěvků z II. ČNVK a dále čtyři čísla zpravodaje *Vexilologie* (č. 120 – 123) a anglicky psaná ročenka Vexilokontakt „Outlines of the earliest history of flags“, jež je určená zahraničním vexilologům. Výbor se rovněž snažil, aby *Vexilologie* v letošním roce přinesla více příspěvků od našich zahraničních kolegů. S tím souvisí i pokračující úzká spolupráce VK s jeho partnerskými organizacemi v zahraničí. Ta se v uplynulém roce projevila zejména účastí tří našich členů na XIX. mezinárodním vexilologickém kongresu v Yorku, účastí čtyř zástupců VK na semináři „Genealógia a heraldika na Slovensku“, pořádaném Slovenskou genealogickou a heraldickou společností v Martině, a čtyř zástupců na 10. setkání německých vexilologů v Goslaru. Za zlomové lze potom označit osobní jednání s V. Lomancovem z Ruského střediska vexilologie a heraldiky.

VK rovněž nadále spolupracuje s Klubem přátel Žižkova, jakož i s některými z našich kolektivních členů zabývajících se výrobou vlajek a praporů, kterým poskytují

odborné konzultace. Se společností LIBEA s.r.o. pak připravujeme vydání odborné publikace o užívání státních symbolů. Je třeba připomenout i to, že ing. A. Brožek zajistil aktualizaci výstavy konané u příležitosti II. ČNVK a její instalaci ve Státní vědecké knihovně v Kladně.

Závěrem svého vystoupení ing. J. Martykán uvedl, že ke dni konání 31. VČS měl VK 106 individuálních členů (z toho 14 zahraničních, včetně 9 ze Slovenska) a 3 kolektivní členy. Zpravodaj byl vyměňován se 4 partnerskými organizacemi v ČR a 25 v zahraničí.

S hospodařením VK za stejné období poté účastníky VČS seznámil hospodář mgr. P. Fojtík, který rovněž přednesl návrh rozpočtu na rok 2002. Mgr. P. Fojtík dále výslovně poděkoval některým členům VK, kteří v roce 2002 uhradili výrazně vyšší členský příspěvek, než je stanovené povinné minimum (J. Dvořák – 4 170 Kč, V. Pitucha – 1 000 Kč, dr. J. Zrzavý – 1 000 Kč, ing. V. Erban – 500 Kč a ing. V. Kohlíček – 500 Kč), a dalším 38 členům, kteří rovněž přispěli VK více, než kolik činí minimální hranice.

Zprávu revizní komise poté přednesl K. Černý, který konstatoval, že při revizi účetnictví VK nebyly zjištěny žádné nedostatky.

VČS všechny tři zprávy jednomyslně schválila.

V následné diskusi k dosud projednaným tématům vystoupil např. R. Klimeš, na základě jehož podnětu výbor VK vyzval přítomné členy ke vzájemné výměně kontaktů a adres. Živá diskuse se rozhostila i po odborné části VČS, v jejímž rámci vystoupili ing. J. Tenora, který informoval o zvláštích federální struktury Belgie, J. Hubka a mgr. P. Fojtík, jež tradičně seznámili přítomné s novinkami uplynulého roku, a ing. P. Exner, který představil prapory nových českých a slovenských krajů.

Na závěr jednání schválila VČS jednomyslně toto usnesení předložené návrhovou komisí:

Usnesení 31. výroční členské schůze Vexilologického klubu konané dne 25. 5. 2002

1. Výroční členská schůze schvaluje:

- a) zprávu o činnosti Vexilologického klubu v roce 2001 - 2002,
- b) zprávu o hospodaření Vexilologického klubu v roce 2001, včetně zprávy revizora, a rozpočet Vexilologického klubu na rok 2002.

2. Výroční členská schůze bere na vědomí:

- a) informaci výboru Vexilologického klubu o osobních údajích členů Vexilologického klubu, které o nich Vexilologický klub shromažďuje, o účelu, k němuž je používá, a o způsobu ochrany těchto osobních údajů,
- b) informaci výboru Vexilologického klubu o minimální výši členských příspěvků a informaci k problematice daňové povinnosti Vexilologického klubu.

3. Výroční členská schůze ukládá výboru Vexilologického klubu:

- a) zahájit přípravu III. českého národního vexilologického kongresu,
- b) zavést nový způsob výběru členských příspěvků od roku 2003,
- c) prosazovat správnou vexilologickou terminologii, postupy a principy při tvorbě obecních a krajských symbolů, pokračovat v aktivní propagaci Vexilologického klubu a zejména usilovat o příchod nových členů do Vexilologického klubu

Jiří Eichler

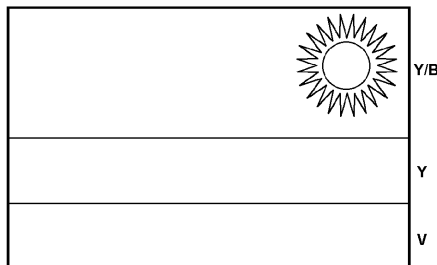

NOVÉ VLAJKY

RWANDA

Dne 31. prosince 2001 byla ve rwandském hlavním městě Kigali slavnostně spuštěna dosavadní, 40 let stará červeno - žluto - zelená státní vlajka s černým písmenem R a za tónů nové státní hymny Rwanda Nziza (Nádherná Rwanda) byla vyvěšena vlajka nová. Příčinou změny rwandských státních symbolů se stala otřesná a krvavá občanská válka mezi dvěma hlavními národnostmi, Hutuy a Tutsiy. O změně státních symbolů rozhodl rwandský parlament už 25. října 2001, kdy schválil novelu základního zákona země z roku 1991. K představení nových symbolů ovšem došlo až poslední den roku.

Novou státní vlajku tvoří tři vodorovné pruhy, jasně modrý, žlutý a zelený, v poměru 2:1:1. V horním cípu je žluté slunce bez obličeje, se čtyřiatřiceti rovnými paprsky. Nová vlajka by měla představovat národní jednotu, úctu k práci, hrdinství a důvěru k budoucnosti. Podle slov rwandského prezidenta Paula Kagameho znázorňuje prosperitu, bohatství, mír a štěstí. Podle oficiálních vládních informací z internetu znamená

modrá barva mír a klid, žlutá bohatství vzniklé prací na udržitelném ekonomickém růstu, zelená symbolizuje prosperitu, práci a produktivitu. Slunce představuje novou naději a jeho záře upřímnost (průhlednost). Podle jiných oficiálních informací je symbolika ideově v zásadě podobná, ale řečena „košatěji“. Modrá znamená štěstí a mír (Rwandané musí dělat vše pro mír, který je dovede k ekonomické prosperitě a spokojenosti). Žlutá symbolizuje ekonomický rozvoj (rwandský lid musí pracovat, aby dosáhl trvalého ekonomického rozvoje) a zelená představuje šanci na blahobyt díky práci rwandského lidu a moudrému využití prostředků země. Slunce přináší světlo a s ním postupně poučení všeho lidu, soulad, upřímnost a bojuje proti nevědomosti. Vlajku navrhl Alphonse Kirimobeneoyo.

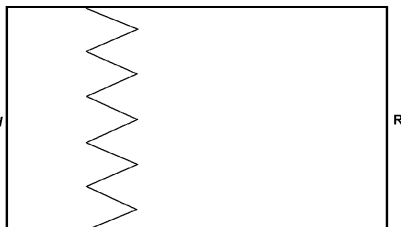
Ze staré státní vlajky tedy byly převzaty jen barvy žlutá a zelená, které původně zastupovaly sluneční svit, naději a bohatou vegetaci země. Na nové rwandské státní vlajce se neuplatnila červená barva krve, ani černá, která by mohla připomínat smutek a smrt. Jisté nejasnosti jsou zatím o poměru stran vlajky. Na oficiálních internetových stránkách rwandské vlády a rwandského úřadu pro informace je vlajka vyobrazena v poměru 2:3, avšak některé vexilologické zpravodaje se přiklánějí k poměru 1:2, které vyplývají zřejmě z agenturní fotografie BBC ze slavnostního představení nové vlajky, kde vlajka má skutečně takový poměr stran.

pex,-pf-

Info: <http://news.bbc.co.uk/1/hi/world/africa/1735405.stm>
<http://news.bbc.co.uk/1/hi/world/africa/1735267.stm>
<http://flaginstitute.org/fiwhatsnew.htm>
http://www.rwanda1.com/government/07_11_01_nflag.htm
<http://allafrica.com/stories/200201020166.html>

BAHRAJN

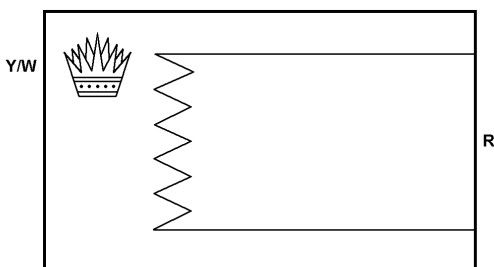
Dne 14. února 2002 prohlásil bahrajnský emír šajch Hamad bin Ísá al-Chalífa svoji zemi královstvím. Změnu státního zřízení oznámil královským dekretem č. 1, v jehož článku 1 se praví: „Oficiální jméno Státu Bahrajn bude Království Bahrajn“. Článek 2 pak upravuje titul panovníka z dosavadního *emír Státu Bahrajn* na *král Bahrajnu*. O dva dny později byl publikován královský dekret č. 4, kterým byla změněna dosavadní státní vlajka i vlajka panovníka. Z jedenácti článků dekretu vyjímáme v plném znění dva úvodní:

Článek 1: Vlajka Království Bahrajn bude obdélníkového tvaru a bude rozdělena na dvě hlavní části - první, tři čtvrtiny délky, v červené a zbývající, jedna čtvrtina, v bílé barvě.

Článek 2: Jeho veličenstvo král bude mít vlastní vlajku, pro kterou bude vydán královský dekret určující její tvar, rozměry a umístění. Dělení mezi oběma barvami bude provedeno pěti trojúhelníky, zasahujícími do červené barvy a symbolizujícími pět pilířů islámu.

Z uvedeného popisu by mohlo vyplývat, že státní vlajka je červená s bílým pruhem u žerdi, zatímco královská má navíc pět zubů. Tak tomu však není. Teprve z oficiálního vyobrazení obou symbolů, publikovaného bahrajnským ministerstvem informací, je zřejmé, že obě vlajky vycházejí v zásadě ze svých stávajících vzorů, pouze počet zubů je u státní vlajky redukován z osmi na pět a na královské přibyla symbolická koruna v horním rohu (o té není v dekretu zmínka). Z vyobrazení vlajek vyplývají i jejich přesné rozměry a vzájemné poměry příslušných částí. V dekretu jsou sice uvedeny konkrétní údaje v milimetrech (například délka vlajky je stanovena na 1500 mm a její šířka na 900 mm), pro účel našeho popisu jsme je zobecnili. Poměr šířky k délce je u státní vlajky 3 : 5. Šířka bílého žerďového zubatého pruhu je na okraji listu stanovena na jednu čtvrtinu délky listu a délka samotných zubů pak odpovídá jedné čtvrtině šířky listu. Stejný poměr stran, tj.

3 : 5, má i královská vlajka. Podobně jako předchozí vlajka emíra je však doplněna na svém horním a dolním okraji bílým vodorovným pruhem širokým jednu šestinu šířky listu. Červené pole na vlajícím okraji tak zaujímá dvě třetiny šířky listu. Zuby, které do něho zasahují, tedy mají jiné rozměry než na státní vlajce. Jejich šířka je jedna pětina šířky

červeného pole a délka jedna desetina délky listu. V horním rohu královské vlajky je umístěna zlatá koruna orientálního typu, vepsaná do pomyslného pole o rozměru dvou

pětín šířky červeného pruhu. Pět pilířů (sloupy) islámu je myšlena šaháda (vyznání víry), salát (provádění pěti denních modliteb), sijám (dodržování třicetidenního půstu o měsíci ramadánu), zakát (poskytování předeepsané almužny) a hadždž (pouť do Mekky). (Internetové stránky www.moi.gov.bh/)

-pf-

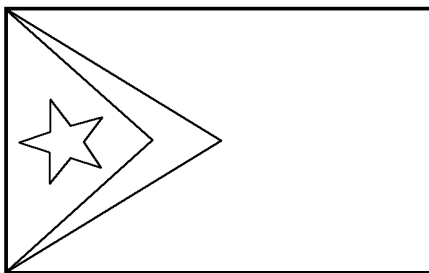
VÝCHODNÍ TIMOR

Dne 20. 5. 2002 se v 0,00 hodin místního času vrátil do rodiny nezávislých států po 27 letech Východní Timor, když byla formálně ukončena prozatímní správa Organizace spojených národů a vyhlášena nezávislost Demokratické republiky Východní Timor. Pět minut poté byla vztyčena vlajka nového státu.

Východotimorská lidově demokratická republika byla vyhlášena poprvé 28.11.1975. Opozice proti levicové straně FRETILIN, která ovládla nově vytvořený stát, požádala o připojení k sousední Indonésii, která vyslala 7.12.1975 do Východního Timoru svá vojska. Země byl 1.6.1976 anektována a 17.7.1976 prohlášena 27. provincií Indonéské republiky. Po pádu prezidenta Suharta podepsal 5.8.1998 jeho nástupce Habibie dohodu o autonomním statutu, 5.5.1999 pak dohodu o uspořádání referenda o budoucnosti Východního Timoru. Přesvědčivý úspěch zastánců samostatnosti však vyvolal v srpnu 1999 občanskou válku, která si vyžádala vojenský zásah mezinárodního společenství a následně nastolení Dočasné správy OSN (UNTATET).

O symbolech Východotimorské lidově demokratické republiky jsme psali ve *Vexilologii* č. 18 (s. 235) s tím, že původní symbol byl v r. 1976 nahrazen modelem, jehož autorem je Natalino Leitao a který schválilo exilové východotimorské vedení, sídlící v Sydney (viz *Vexilologie* č. 27, s. 427). Vlajku tvořil červený list se dvěma překrývajícími se klíny v žerďové části (černým a žlutým) a bílou pěticípou hvězdou uprostřed prvního z nich. Také ústava Demokratické republiky Východní Timor, přijatá Ústavodárným shromážděním, 22.3.2002 stanoví v článku 15, že *státní vlajka je obdélníková se dvěma překrývajícími se rovnoramennými trojúhelníky. Jeden je černý a jeho výška odpovídá třetině výšky spodního žlutého trojúhelníka, jehož výška se rovná polovině délky vlajky. Bílá pěticípá hvězda je umístěna uprostřed černého trojúhelníka a znamená světlo vedoucí (ke svobodě). Jeden cíp bílé hvězdy směřuje k pravému hornímu rohu vlajky. Zbývající část vlajky je červená.* Druhý odstavec téhož

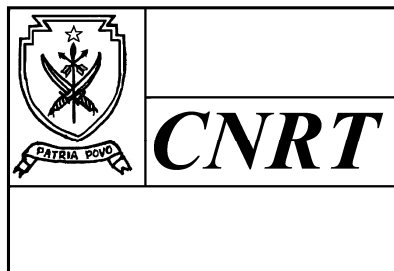
W/N/Y/R

článku objasňuje (oficiální) symboliku použitých barev: žlutá – otisky kolonialismu, černá – tmářství, které musí být překonáno, červená – boj za národní osvobození a bílá – mír. Na podobě státní vlajky a na znění příslušných ústavních článků se zástupci Ústavodárného shromáždění dohodli už 12.12.2001. Ačkoliv exilová východotimorská vláda po indonéské okupaci země i nadále používala výše popsanou vlajku, na území Východního Timoru začaly různé osvobozené skupiny a strany používat jiné vlajky. Mezi nimi nakonec převládla vlajka Národní rady timorského odporu (CNRT; Conselho Nacional de Resistência Timorese), na jejímž ustavení se dohodli zástupci politických stran a

organizací během prvního Timorského národního konventu v dubnu 1998. Současně byla přijata Charta svobody timorského lidu. CNRT současně nahradila dosavadní Národní radu mauberského odporu (CNRM), jež byla ustavena v roce 1987. Vlajka, na které se účastníci konventu dohodli, byla odvozena od vlajky Ozbrojené síly národního osvobození Východního Timoru (FALINTIL; Forças Armadas de Libertação Nacional de Timor-Leste).

Základem vlajky CNRT se staly tři vodorovné pruhy, modrý, bílý a zelený, přičemž přes horní dva bylo položeno černé žerďové obdélníkové pole dlouhé jednu třetinu délky listu. V něm byl umístěn červený, žlutě lemovaný štít, nahoře ozdobně tvarovaný. V jeho středu byly dvě zkřížené černé šavle s bílými jílcí a podložené kopím hrotem vzhůru. Kopí bylo pod hrotem překříženo dvěma šipy, nad hrotem byla umístěna bílá pěticípá hvězda. Pod

štítem ležela bílá stuha s černým nápisem PATRIA POVO (Vlast Lid). V bílém pruhu byla umístěna písmena CNRT psaná kurzívou. Předpokládalo se, že vlajka CNRT, avšak bez písmen, se stane novou národní vlajkou Východního Timoru. Při referendu o nezávislosti, konaném 30.8.1999, byla na hlasovacích lístcích použita loga, v nichž byla nad mapkou Timoru vztyčena buď vlajka Indonésie (symbol zachování svazku s touto zemí), nebo vlajka CNRT (symbol

nezávislosti). Ihned po oznámení výsledků referenda (4.9.), ve kterém se 78,5 % voličů vyslovilo pro nezávislost, byla na různých místech země slavnostně vztyčována vlajka CNRT, jakožto symbol budoucího státu. Exilové hnutí ve stejný den pochopitelně vztyčovalo vlajku východotimorské republiky z roku 1975.

Vlajka CNRT se pak v přechodném období neoficiálně používala jako vlajka Východního Timoru a byla symbolem národní jednoty. Existovala v různých modifikacích - bez písmen, či naopak, doplněná plným názvem hnutí pod zkratkou. Vedle vlajky CNRT i nadále existovala vlajka FALINTIL. Rozdíl mezi ní a vlajkou CNRT spočíval především v umístění zkratky organizace v bílém pruhu a v jiné podobě znaku. V červeném poli štítu byly nad zkříženými šavlemi umístěny místo kopí a šípů tři žluté klasy. Také tato vlajka během doby existovala v různých dlých modifikacích (změny se především týkaly znaku a přítomnosti písmen). V rámci přechodu země k nezávislosti, který se odehrával za dočasné správy OSN, došlo k oficiálnímu zrušení Ozbrojených sil národního osvobození Východního Timoru k 1.2.2001 a k jejich nahrazení Obrannými silami Východního Timoru (EDTF). K uvedenému dni byla oficiálně dosavadní vlajka FALINTIL spuštěna a nahrazena prozatím vlajkou OSN. (Jak vyplývá z fotografií z této akce, znak měl stejnou podobu jako na vlajce CNRT.) Na mimořádné konferenci byla 9.7.2001 rozpuštěna rovněž Národní rada timorského odporu a 11.7.2001 byla vlajka CNRT také oficiálně slavnostně spuštěna. Přesto se ještě několikrát objevily návrhy, aby se tato vlajka, která se skutečně v zemi používala, stala novou státní vlajkou i po získání nezávislosti. Naposledy se touto myšlenkou zabývalo Ústavodárné shromáždění ještě v březnu 2002, zřejmě proto, že se některým poslancům nelíbilo, že barvy vlajky nového státu jsou odvozeny z barev vlajky jedině, vítězné politické strany FRETILIN. V tiskové zprávě z 11.3.2002 se však praví, že státní vlajka (tedy černo-žluto-červená, schválená v prosinci 2001) nebude revidována referendem.

Je zajímavé, že ve fázi diskuse o symbolu nového státu se podle Jana Oskara Engeneho objevily návrhy na doplnění původní podoby z r. 1976 zelenou barvou; ty se však do konečné verze ústavy nepromítly. Také symbolika barev se postupně vyvíjela – v r. 1976 byla vykládána jako připomínka krve, prolité východotimorským lidem v jeho dlouhém boji za nezávislost, a jako připomínka revoluce proti portugalské nadvládě z let 1910-1912. Černý trojúhelník původně poukazoval na staletí předkoloniálního a koloniálního útlatku, pověr, negramotnosti a zaostalosti, zatímco bílá víru, že budou jednou překonány. Žlutá barva byla v návrhu ústavy vykládána jako symbol bohatství země, konečná verze se však blíží původní interpretaci z r. 1976, hovořící o žluté jako synonymu hladu a chudoby, které budou překonány. (Zpráva J.O. Engeneho ze 3.4.2002, odkazující na vládní internetové stránky <http://www.etan.org/etanpdf/pdf2/constfnen.pdf>, www.gov.east-timor.org/PPMain.htm)

-jm-, -pf-

NOVÉ STÁTNÍ ZNAKY

RWANDA

Současně se státní vlajkou a státní hymnou byl zaveden také nový státní znak, který však nemá heraldickou podobu. Proto se v jedné informaci hovoří o státní pečeti. Tvoří ho bílé kruhové pole lemované tmavě zeleným lanem dole s uzlem. Uprostřed je domorodý koš s víkem přirozené barvy (oranžový s hnědým vzorem), dole podložený modrým ozubeným kolem, z něhož podél koše vyrůstají klas sorga na stonku a větévka kávovníku, oboje v přirozených barvách. Nad košem je zlaté slunce a nad ním žlutá stuha s černě napsaným názvem státu REPUBLICA Y'U RWANDA (Republika Rwanda). Po stranách centrálního motivu jsou dva okrové domorodé štíty, kreslené nezvykle ze strany. Pod uzlem lana, tedy mimo kruhové pole, je druhá žlutá stuha s novým národním motem UBUMWE, UMURIMO, GUKUNDA IGIHUGU (Jednota, práce, vlastenectví). Podle informací rwandské vlády zelený kruh a uzel symbolizují průmyslový rozvoj dosažený těžkou prací, štíty představují vlastenectví, obranu národní svrchovanosti a integrity a spravedlnost. O dalších figurách znaku se nehovoří. Pouze některé agenturní zprávy informují, že „*klas sorga a větévka kávovníku představují prosperitu a dva štíty symbolizují vlastenecký zápal*“.

pex,-pf-

VÝCHODNÍ TIMOR

V otázce znaku Východního Timoru ústava pouze odkazuje, že bude stanoven zákonem. V rámci debat o ústavě se objevily jen rámcové úvahy o náplni znaku. Uvažovalo se, že by mohl například obsahovat tradiční domorodý dům, horu Mount Ramelau (znázorňující místo, kam odcházejí předci), tradiční zbraň (symbol dlouhého boje za nezávislost), některé místní plodiny (bavlník, rýžové klasy), mapu ostrova, krokodýla (velmi rozšířený motiv timorské mytologie), holubici (symbol míru), kohouta (zástupce portugalského období), vyobrazení postav v národních krojích (představující kulturu zdejší společnosti), bibli nebo kříž (zastupující důležitost náboženství), případně slunce.

První informace o státním znaku se objevily na vládních internetových stránkách Východního Timoru v srpnu 2002, avšak zatím bez bližších údajů o datu zavedení a symbolice. Znak je však na první pohled určitým kompromisem, protože vychází ze symbolu užívaného CNRT. Štít znaku CNRT je položen do jiného, černého a tence žlutě lemovaného štítu, který je položen na žluté slunce se čtrnácti paprsky (tak, že fakticky jsou vidět právě jen paprsky). Tento emblém je vložen do bílého kruhového pole lemovaného světle modrým mezikružím s černě napsaným úředním názvem státu REPÚBLICA DEMOCRÁTICA DE TIMOR-LESTE v portugalské, odděleným po obou stranách bílou pěticípou hvězdou od zkratky RDTL, která je umístěna v dolní části mezikruží. Pod tímto kruhovým emblémem je červená stuha s černým motem HONRA, PÁTRIA E POVO (Čest, vlast a lid).

Ještě dříve, než byl znak zaveden, začala vláda používat vlastní emblém (pečeť), jehož ústředním motivem je domorodá kresba krokodýla doprovázená dalšími ornamenty a obklopená mezikružím s nápisem ***GOVERNO ***TIMOR LESTE (Vláda, Východní Timor). Na internetu se vyskytuje i po té, co bylo publikováno vyobrazení státního znaku. V této souvislosti dodejme, že domorodá kresba krokodýla byla i námětem jedné poštovní známky z první série vydané při příležitosti vyhlášení nezávislosti země. (www.gov.east-timor.org/PPMain.htm)

-jm-, -pf-

ALBÁNIE

Ústava Albánské republiky z 21. října 1998 uvádí ve svém článku 14, odst. 2 a 3, nový popis státních symbolů. Zatímco státní vlajka se nezměnila, znak (označovaný ústavou jako „pečeť“) doznal úpravy: *Odst. 2) Národní vlajka je červená s dvouhlavým černým orlem uprostřed. Odst. 3) Pečeť Albánské republiky je červený štít s černým dvouhlavým orlem uprostřed. Nad štítem je Skanderbegova čapka zlaté barvy.*

Jedná se tedy o doplnění dalšího tradičního emblému země (Skanderbegovy čapky). Odstavec 7 odkazuje, že vzhled a rozměry národních symbolů, obsah textu státní hymny a jejich používání upraví zákon. Není zatím známo, zda už byl takový zákon vydán, a tak není dosud k dispozici ani žádné oficiální vyobrazení znaku. –pf-

RŮZNÉ

PĚTASEDMDESÁTINY LUDVÍKA MUCHY

Předseda našeho klubu doc. RNDr. Ludvík Mucha, CSc. oslavil 29. června 2002 své 75. narozeniny. O jeho podílu na vzniku Vexilologického klubu před 30 lety stejně jako o jeho vlivu především na mladší české vexilology jsme na našich stránkách již mnohokrát psali. Vzhledem k tomu, že s ním spolupracuji při sestavování *Vexilologie* od samého počátku i že jsem lektoroval dvě vydání jeho nejznámějšího vexilologického díla (Vlajky a znaky zemí světa), zmínil bych proto tentokrát některé méně známé skutečnosti. Mimořádná je např. jeho pečlivost při přípravě textů. Své myšlenky se snaží formulovat vždy výstižně a úsporně, nepotrpí si na květnaté obraty a fráze. To se projevuje i v jeho rukopisu na písmenech, která jsou sice drobná, ale zcela čitelná, a v sevřeně působících slovech. Příkladná je jeho snaha prověřovat údaje, nepublikovat mnohé novinky dříve, než jsou ověřeny z dalších zdrojů. Důraz klade i na fakt, aby důležitá data byla dokládána použitou literaturou. I když v posledních letech jeho vexilologická publikační činnost není tak častá jako dříve, stále se aktivně zapojuje do kolektivní práce na encyklopediích (jeho jméno najdeme např. mezi autory hesel všeobecné encyklopedie *Universum*) a je zárukou, že vexilologické výrazy v nich budou správné a přesné. Do dalších let mu přejeme pevné zdraví a tvůrčí elán.

Aleš Brožek

OSMDESÁTINY ZDENKA G. ALEXHYHO

Dne 9. září 2002 oslavil náš dlouholetý bratislavský spolupracovník ing. Zdenko G. Alexy osmdesátiny. Vystudoval ekonomii na obchodní škole v Bratislavě a v St. Gallen, své vzdělání si později doplnil na univerzitě v Neuchatel a v Praze. V letech 1945 až 1949 pracoval v diplomatických službách v Londýně, Bernu a Praze, později zastával vedoucí postavení v průmyslu a zahraničním obchodě. V 90. letech působil jako poradce slovenského prezidenta. Mnoho let se zabývá heraldikou, genealogií, faleristikou a vexilologií. Účastnil se navrhování státních symbolů ČSFR a Slovenské republiky, o čemž napsal pro náš zpravodaj příspěvek (viz *Vexilologie* č. 79, s. 1549-1554). V r. 1991 jsme otiskli i jeho polemický článek k vexilologické terminologii (*Vexilologie* č. 82, s. 1614-1615). Někteří z nás se s ním setkali na mezinárodních vexilologických kongresech v Curychu a Varšavě, obdivovali jeho jazykové znalosti a vděčí mu, že zařadil životopisné údaje o nás do několikavazkového díla *Ex Libris Armales*. To uveřejňovalo v osmdesátých letech biografie a vyobrazovalo grafické knižní lístky předních heraldiků a vexilologů.

Aleš Brožek

NAŠE KŘÍŽOVKA ZE 123. ČÍSLA VEXILOLOGIE

Tajenka křížovky zní: 2002 TŘICET LET NAŠEHO VEXILOLOGICKÉHO KLUBU. Vylosovaným luštitelem je Petr Vašíček z Jihlavy, jemuž posíláme slíbenou publikaci.

Křížovka vzbudila pozornost a dokonce se velmi líbila. Mgr. J. Žofka z Mostu ji považuje za „velmi milé zpestření“ a zdůrazňuje, že „zajímavá je zde i myšlenka zařazení vexilologických pojmů a jmen spjatých z činností klubu, příp. osobností vexilologie světové“. Mgr. J. Fajt z Kamenného Újezda píše, že děkuje za krásnou *Vexilologii* a „pěkné překvapení v podobě vexilologické křížovky“. A ing. J. Česák z Turnova k vylustění křížovce dodává „...blahopřeji paní Muchové k mistrovskému dílu. Klobouk dolů!“. Suma sumárum: nový prvek – křížovka – vyvolal pozitivní odezvu.

Redakce

SYMBOLY ČESKÉ STÁTNOSTI

V prostorách Státního ústředního archivu v Praze 4 na Chodovci (vchod z Archivní ul. č. 1) se ve dnech 28.9.-31.10.2002 koná výstava Symboly české státnosti. Autorem a komisařem výstavy je Pavel Sedláček, pracovník SÚA. Na výstavě uvidíte typáře pečeti, originály znaků a vlajek českého státu od dob nejstarších až do dneška. K výstavě vyjde bohatě ilustrovaný katalog s mnoha černobílými a barevnými vyobrazeními.

Redakce

OPRAVA

Pozorní čtenáři si jistě všimli, že při přípravě článku „Z historie státní vlajky Venezuely“ otištěného ve *Vexilologii* č. 122 se autorům vloudila do textu nepřijemná chyba. Z popisu vlajky podle dekretu č. 1353 z 20. 4. 1836 i z následujícího textu na s. 1182 vyplývá, že jí nemůže být přiřazen obrázek č. 12, jak je mylně uvedeno, ale že má jít o prostou žluto-modro-červenou trikolóru o třech stejně širokých pruzích. Obrázek č. 12 měl být přiřazen vlajce federalistů z 25.2.1859. Omylu se nevyhnul ani autor obrázků; vlajky pod č. 15, 16 a 17 mají horní vodorovný pruh mylně označený jako bílý (W), ačkoliv je samozřejmě žlutý (Y). Také při přípravě *Vexilologie* č. 123 došlo k nedopatření, když výkonný redaktor opomněl uvést v tiráži, že součástí tohoto jubilejního čísla byl volně vložený list s vexilologickou křížovkou. Čtenářům i autorce křížovky Marii Muchové se za tato pochybení omlouváme.

Redakce

Autoři hlavních článků:

Ing. Petr Exner (petr.exner@uhk.cz), Havlíčkova 294, 500 02 Hradec Králové

VEXILOLOGIE (ISSN 1211-2615) – the journal of the Vexillological Club, CZ-130 00 Prague 3, Pod lipami 58, The Czech Republic. Editor-in-chief Aleš Brožek. Editorial Board A. Brožek, J. Eichler, P. Exner, P. Fojtík, J. Hubka, J. Martykán, L. Mucha, Z. Svoboda and J. Tenora. Artwork by Petr Exner and Pavel Fojtík. English translations by Jaroslav Martykán.
September 2002 **No. 125**

VEXILOLOGIE (ISSN 1211-2615) - zpravodaj Vexilologického klubu, 130 00 Praha 3, Pod lipami 58. Výkonný redaktor ing. Aleš Brožek. Toto číslo připravila redakční rada ve složení ing. A. Brožek, mgr. J. Eichler, ing. P. Exner, mgr. P. Fojtík, J. Hubka, ing. J. Martykán, doc. dr. L. Mucha, CSc., dr. Z. Svoboda a ing. J. Tenora. Výtvarně spolupracoval ing. Petr Exner a mgr. Pavel Fojtík. Anglické překlady ing. Jaroslav Martykán.

Září 2002

č. 125